

תמצא שלשה יוסף מנשה ואפרים. כיון שבאו בשאר אותו שיוסף חי. שלח יהודה פרוזבטים אצלו. ואת יהודה שלח לפניו. זה שאמר הכתוב, המשל נפחד עמו עשה שלום במרומי (איוב כה ב). המשל, זה מיכאל. נפחד, זה גבריאל. מיכאל מן המים וגבריאל מן האש, והן עומדין לפני השכינה ואינן מזיקין זה את זה. הני אומר, עשה שלום במרומי. אמר רבי שמעון, כל הרקיע של מים והמלאכים של אש ומשרתיו אש להט, ואין המים מכביין את האש ולא האש שורף את המים. יהודה ויוסף, זה ארי וזה שור. אתמול מתנגחין זה עם זה, ועכשו הוא משלחו אצלו, שנאמר, ואת יהודה שלח לפניו. הני, עשה שלום במרומי.

4
מאמר ע"ו
1

טפנו: אנכי אערבנו מידי תבקשנו
אם לא הביאתיו אליך והצנתיו
לפניך ותטאתי לך בלתימים: כי

2, מאמר ע"ו

עבדך אבינו ביגון שאלה: לב כי
עבדך ערב אתה נער מעם אבי
לאמר אם לא הביאתי אליך
ותטאתי לאבי בלתימים:

כי עבדך ערב את הנער, אימתי קרע יהודה צרבותו. בימי גלות. כיון שקיו ישראל באותה שעה בצהר, מה קמיה, נישא השלשתי חשכם והערב (ש"א יו טו). מסרף ומגדף. המחיל שאל מוציא קרונו, וקנה האיש אשר יבנו בצערנו המלך וגו' (שם ט"ו כח). ואתה מוצא כל מי שמסרף, סוב מיתה, שנאמר, ולקב שם-ה' מות יומת וגו' (ויקרא כד טו), והוא הרשע הנה מסרף ארבעים יום (ש"א יו טו). אמר משה, ומשלם לשנאיו אל-פניו להאכירו (בר' יו טו). רשע שהוא עושה צדקה, הקדוש-ברוך-הוא טורף על פניו בעולם הזה, כדי להאכירו לעולם הבא. ולצדיקים סמים צדקותיהם בעולם הבא. מה עשה הרשע הנה, שקנה מסרף ארבעים יום. רבי יצחק ורבי לוי. רבי לוי אמר, על ידי שהלכה דרשה אמו עם חמותה ארבעה מילין. [פרשה לה הקדוש-ברוך-הוא] והקמיר הקדוש-ברוך-הוא ממנה ארבעה גבורים. שנאמר, את-ארבעה אלה ילדו לנרקה בנות (ש"ב כה כג). רבי יצחק אמר, ארבעים פסיעות הלכה עמה. לסיקף נמן לה הקדוש-ברוך-הוא שברה ונסן לה גלית, וקנה מסרף לפני הקדוש-ברוך-הוא ארבעים יום, שנאמר, ויקצב ארבעים יום (ש"א יו טו). אמר ישי לדוד בנו, הרי השעה לקים אותו הערבות של ונגף שערב את בנגמין מיד אביו, שנאמר, אנכי אערבנו (בראשית מג טו). אלא לך והוצא אותו מצרבותו, שנאמר, ואת-צחיהו תפקד לשלום ואת-ערבתם תקח (ש"א יו יח). ואין צדקתם אלא צרבות. מה עשה דוד, הלך וקם את הערבות, וקנה את גלית. אמר לו הקדוש-ברוך-הוא, סוף, קשם שנתת את נפשך על שאול, שהוא משבטו של בנגמין, קשם שפשה יהודה ונגף על בנגמין, שנאמר, ועתה ישב-נא עבדך פסח הנצר עבד לאדני וגו' (בר' מד לו). כך אני נוסן בית-המקדש בגבולך ובנגבול בנגמין. ומצוין שקנה בית-המקדש בטליו של בנגמין ובחלקו של יהודה. שכתוב אחר אומר, בנגמין ואב יטרף בפקר יאכל עד (שם מט כו), זה תמיד של שטר. ולערב (שם טו), זה תמיד של בין הערבים. וכתוב אחר אומר, יפה נוף משוש כל-הארץ (ההלים מח ג). ולא עוד, אלא סוף, שקל השבטים גולים, ושכט יהודה ובנגמין אינן גולים עמקם. למה ששני השבטים האלו הם הקמינו כי וקדשו את שמי ביום עם משה, אמר רבי אבא בר כהנא

5
מאמר ע"ו
1

שבועים: שש כח ואת יהודה שלח
לפניו אל-יוסף להורות לפניו גשנה
ויבאו ארצה גשן: כס ויאמר יוסף

3, מאמר ע"ו

(כח) להורות לפניו. כתרומו לפנות לו מקום ולהורות הידך יחושב כה: לפניו. קודם שיגיע לסם. ומ"ח להורות לפניו לתקן לו בית תלמוד. שמשם הלא הוראה: (כט) ויאמר יוסף מרבבתו. הוא עלמו חסר אפ

7
יסקא
5

נֹאמְרֵיהוּנָה: פ טו וַיְהִי דְבַר־יְהוָה
 אֵלַי לֵאמֹר: טו וְאַתָּה בֶן־אָדָם קַח
 לְךָ עֵץ אֶחָד וּכְתַב עָלָיו לִיהוּדָה
 וּלְבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ וּלְקַח עֵץ אֶחָד
 וּכְתוֹב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרָיִם וְכָל־
 בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ: י וְקָרַב אֲתֶם
 אֶחָד אֶל־אֶחָד לְךָ לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ
 לְאֶחָדִים בְּיַדְךָ: יח וּכְבֹאֲשֵׁר יֹאמְרוּ

רש"י

(טו) ויהי דבר ה' אלי לאמר: (טו) ואתה
 בן אדם קח לך עץ אחד וגו' וכתוב עליו
 ליהודה ולבני ישראל חברים. לרצו מניח
 הללו כמו עליו לאמר, ען זה ליהודה ולשנת
 בנימין שגלו עליו: ולקח עץ אחד וכתוב
 עליו. זה ליוסף ען אפרים ושאר ס
 שהיו אחי ירבעם שהיו משנת אפרים:
 לאחדים. אני אסכס לשני העלני
 אחד בידך: (יט) הגה אני לוקח א
 שלא יהיו עוד לשתי ממלכות

ולא עוד אלא שאם היו זוכים היתה מלכותו של משיח בן יוסף מתגלה בשלמותו בגלות
 להיות הוא מלך ישראל בארץ לא להם וחיה מכשיר את ישראל לגילוי מלכות בית דוד
 ולהכללתו בדוד.

דהנה ענין הגלות יש בו ג' דברים: א) הגלות בארץ ישראל בנין שגלו מעל שולחן
 אביהם, ב) להיות בחייל אורח ונושה של ארץ העמים, ג) שהם נכנעים תחת האומות,

ולזאת יוסף שהוא שורש הגלות אם היה בשלמות היה צריך להיות מלך מצרים וגם
 כסא פרעה לא יגדל ממנו, רק מחמת שראה יוסף שתשתלשל יציאתו מבית האסורים
 על ידי שר המשקים ואמר י"כי אם זכרתני וגו", וכזה פנה אל רחבים ושמי כזב, ואף
 שלא שם מבטחו בהם, היה זה לפגם אצלו והוצרך להיות עוד שנתיים בבית האסורים
 ולהיות רק משנה למלך ולא מלך.

זוה מה שאמר יהודה, "ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני וגו' כי כמוך כפרעה", היינו
 ששורש יהודה גילה לשורש יוסף שצריך להיות כפרעה ולא תחת יד פרעה, ורו זה נמסר
 רק מפה לאחזן, "ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני", ובאשר הרגיש יהודה שיוסף עדיין
 אינו רוצה להתאחד עמו וכמו שאל שרדף את דוד, אמר "ואחיו מתי הביע בזה את
 האסק שיניע מזה שיחיה יוסף מת, "ויאמר עבדך אבי אלינו אתם ידעתם כי שנים ילדה
 לי אשתי", בטא בזה שהוא מצדו חפץ בקרבתו של יוסף שכן גם בני בניה של לאה
 מודים שרחל היא עקרת הבית, ואם בכל זאת אין יוסף חפץ להתבטל מפני יהודה
 מוכרח הוא משב"י שימות, ולכן לא יכול יוסף להתאפק ויאמר אני יוסף אחיכם, שאח
 נאמן אני אליכם.